

annet nå enn å ta dette til etterretning. Det er da også slik at rett til både grunn- og videregående skole er noe vi har hatt lenge.

I forhold til skolesystemet er det imidlertid en forskjell knyttet til at rettigheten ikke følges av en plikt til å benytte retten. Dermed kan man ikke fastslå med sikkerhet hvor mange som til enhver tid vil benytte seg av sin rett. Dette gjør at kommunene må få en viss tid på seg til å tilrettelegge barnehageplasser. Høringsforslaget knytter retten til ett opptak pr. år i første omgang, med en langsiktig ambisjon om to opptak pr. år. Rådmannen har ingen merknader til at rettigheten knytter seg til ett tidspunkt pr. år, og vil finne det rimelig at den enkelte kommune tar stilling til om man vil øke ambisjonene ut over dette. Kommuner med god dekning vil trolig gå over til løpende opptak i barnehagene, men dette må kunne vurderes lokalt.

Høringsforslaget legger opp til at retten til barnehageplass knytter seg til kommunegrensen. Rådmannen finner denne avgrensningen hensiktsmessig. Minsteavstander el. lignende vil være svært vanskelig å praktisere.

En viktig forutsetning for rettighetsfestingen av barnehageplass er at kommunenes planlegging må ta høyde for en viss overdekning av antall barnehageplasser. Dette vil nødvendigvis måtte føre til at kostnadene til å drive barnehager blir noe høyere enn det som har vært mulig å drive for tidligere. Årsaken til dette er at mens man tidligere har kunnet drive med 100 % oppfylling av barnehageplassene, med dermed relativt lave kostnader til lønn, lokaler og andre driftsutgifter per plass, må man nå legge inn en ikke ubetydelig bufferkapasitet for å sikre at kommunen virkelig har kapasitet til å ta imot de som har rett på plasser. Dermed må de totale driftsutgifter deles på et noe mindre antall plasser, noe som igjen vil føre til høyere kostnader per plass, og dermed høyere totale driftsutgifter enn tidligere. Å etablere nye plasser tar noe tid både i forhold til tilrettelegging av lokaler og rekruttering av personell. Videre vil utviklingen av maksimalprisen foreldrene skal betale, utviklingen av kontantstøtten, det lokale arbeidsmarkeds variasjoner, arbeidsinnvandringen, nedlegging av private barnehager, m.v. påvirke balansen mellom tilbud og etterspørsel etter barnehageplass i betydelig grad.

Statens overføring av ressurser til kommunene må ta høyde for den overdekning av barnehageplasser kommunene vil være avhengig av å ha til enhver tid. Fleksibilitet i forhold til kvalitetskrav overfor bygninger og bemanning på midlertidig basis kan også være et viktig virkemiddel for å møte svingninger i etterspørsel.

Rammefinansiering

Når full barnehagedekning er på plass, trolig fra 2010, legges det opp til overgang fra øremerking av tilskudd til barnehagedrift til rammefinansiering.

Modellen for rammefinansiering vil bli omhandlet i kommuneproposisjonen for 2009, og bli sett i sammenheng med endringer i inntektssystemet samme år (jfr. Sørheimutvalget m.v.).

Det vil i denne sammenheng bli utarbeidet egne kostnadsnøkler for barnehage.

Rådmannens vurdering

Enebakk kommune ønsker å markere store motforestillinger til at drift av barnehageplasser går inn i rammefinansieringen. Dessverre ser vi – gang på gang – at Enebakk kommune taper betydelige summer gjennom det utgiftsfordelingssystemet som gjelder i dag – og det nye systemet som er foreslått. Enebakk kommune, som nabokommune til Oslo, ligger i et

geografisk område der lønnsutgifter på grunn av kreftene i stillingsmarkedet er på topp på landsbasis. Selv uten den svært ekspansive satsingen på barnehageutvikling som man har sette i det siste, ville vi fremdeles måtte registrere en betydelig kamp blant kommuner og private i Osloregionen om fagutdannende barnehagemedarbeidere, noe som igjen nødvendiggjør å måtte tilby lønninger til fagutdannende barnehagemedarbeidere som langt overgår det vi tidligere har registrert som tilstrekkelige lønnsrammer. I andre områder av landet er ikke lønnsmarkedet tilnærmedesvis så stramt, noe som fører til at barnehagene kan drives betydelig rimeligere. Den graderte arbeidsgiveravgiften bidrar også i en betydelig grad til en slik skjev behandling av kommuner med samme utgifter, men helt forskjellig grad av kompensasjon.

I tillegg til dette er det også slik at eiendomsprisene i Osloregionen er blant de høyeste i landet. Barnehager vil nødvendigvis måtte etableres i områder der folk faktisk bor, noe som igjen fører til betydelig høyere etableringspriser for nye barnehager. Inntektsfordelingsprinsippet mellom kommuner tar som kjent ikke hensyn til dette. Systemet tar derimot et "motsatt" hensyn til dette, på den måten at perifere kommuner/distriktkommuner, som ikke regnes som "lettdrevne" kommuner, og som har relativt sett rimelige eiendomspriser, får betydelig større uttelling for sine kostnader enn det som Enebakk kommune får.

Enebakk kommune vil derfor innstendig anmode om at kompensasjon for kostnader til utvikling og drift av barnehager også på lang sikt regnes per barnehageplass, med en rimelig kompensasjon for den buffer som må til for å sikre plass til alle som etter hvert vil ha krav på plass.

Finansiering av private barnehager

Høringsdokumentet skisserer to hovedalternativer for overføring av tilskudd til ikke-kommunale / private barnehager:

Alternativ 1: Ikke detaljerte, statlige regler for beregning av tilskuddet

Dette alternativet

- vil bety et kommunalt utformet regelverk
- åpne for ulike løsninger i kommunene
- bli innført i 2010 for å gi kommunene og private eiere god til forberedelse

Alternativ 2: Statlig regulering av finansieringsnivået i loven

Alternativet vil bety

- at staten regulerer nivået på tilskuddet
- krav til en gitt prosentsats av gjennomsnittlig kommunal kostnad pr. plass
- sikre de private barnehagene en minimumsfinansiering
- sikre likt tilskudd til alle barnehagene innad i kommunen
- at en fast prosentsats gjør det nødvendig for mange barnehager å redusere sine kostnader

Rådmannens vurdering

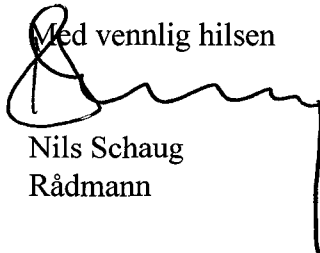

Balansen mellom kommunale barnehager og barnehager drevet av andre, er forskjellig kommunene imellom og innen hver enkelt kommune over tid. Samtidig vil det være kommunen som har det hele og fulle ansvaret for at alle med rett til barnehageplass får plass.

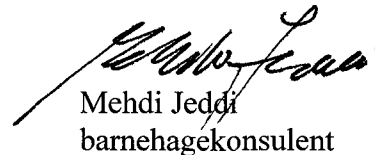
Dette tilsier at overføring av tilskudd til de private barnehagene bør skje via kommunene, og etter et lokalt fastsatt regelverk. Hvis for eksempel en privat barnehage legges ned på grunn av sviktende økonomi, må kommunen kunne vurdere alternativt å tilføre den aktuelle barnehagen ytterligere tilskudd kontra å etablere ny kommunal barnehage dersom nedleggingen vil resultere i underdekning på barnehageplasser i kommunen.

At kommunale og private barnehager i den enkelte kommune skal behandles økonomisk likeverdig i forbindelse med tilskuddberegningen, må ligge fast. Det må imidlertid også legges til rette hjemmel for at kommunene kan stille de samme kvalitetskrav til private som kommunale barnehager.

Med vennlig hilsen

Nils Schaug
Rådmann

Mehdi Jeddi
barnehagekonsulent

Kopi sendt til: Ordfører Tore Tidemann
Utvalg for Kultur, oppvekst og skole